

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyen számla 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és közérdeklőknek 2 frt.
Emlékeztető népek és reklámtalálók GONDOS (Grünbaum)
MÁRK nyomdátulajdonos címére küldendők.

Felolvasó szerkesztő: CSORNA JENŐ.

Kiadó-tulajdonos:

Gondos (Grünbaum) Márk.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztésügyi küldemények a szerkesztőségnek küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos betűsor egyezri hirdetésnél 10 kr. többzori hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlított betűsor 25 kr.

Vendvidéki Közművelődési Egyesület.

Figyelmreméltó határozatot hozott a muraszombati járási tanitókör kebelében fenálló Magyarorsí- és Közművelődési Szakosztálynak f. hó 1-én tartott közgyűlése, midőn Hunyadi Nándor indítványára kimondotta, hogy érintkezésbe teszi magát Zalamegye vend vidékének zahaás értelmiségevel abban az irányban, hogy őket is bevonja a szakosztály kebelébe s a zalamegyei vend vidékre is kiterjesse működését.

Az indítvány s a reá kimondott határozat nem teljes ugyan, mert véleményünk szerint ha már a szakosztály bevonja munkakörébe a zalai vendiséget, nem maradhat ki abból az a része a vendjüknépek, a mely a saját megyének területén, a szent-gothárdi járásban lakik — mindamellett az eszme megpendítését a jó gondolatot megillető méltánnyal kell hogy fogadjuk és üdvözöljük.

Különösen kötelességünk ez a méltánnyal nekünk, a kik ez idei beköszöntünkben hangsúlyozottan lejtettük ki, hogy Muraszombatkak hivatása, jelentékeny hivatása van a jövő ezredére ama nagy munkájában, mely a hazai nemzetiségünk az államfentartó magyar fajba való beolvadásán dolgozik. Ez a most jelzett határozat pedig az első lépés reá, hogy Muraszombat kulturális gócpontjává váljek nemcsak a hozzá politikailag beosztott községeknek, hanem a hazában lakó összes vendjüknépek, a mely népet a magyarorsígnak teljesen meggyezni, földrajzi fekvésénél s rökön elvívonyainál fogva egyedül Muraszombat, mint a vend vidék máris kimagaslóan előhaladott s egy két évtized alatt ugyszólván teljesen átmaragosodott községe alkalmis.

Örök érdeme marad járásunk tanító-karának a közművelődési szakosztály megalakítása. Örök érdeme, mert uttörő munka volt s az uttörők munkája nehéz, de dicsőséges. Mikor azonban ezt az érdemet kiemelni kötelességünknek tartjuk, ugyanakkor konstatalnunk kell azt is, hogy a szó tárgyalt képező határozattal a szakosztályt kinőtt az anyagegyület, a tanító-kör intézményeinek ke-retebél.

Kinőtt s azért a maga lábára kell állítani. Magában a járási tanító kör nevében benfog-

laltatik, hogy az mint ilyen nem terjeszkedhetik túl a muraszombati járás határán.

Az meg csak természetes következmény, hogy a kör alosztályának — a minő a mai közművelődési szakosztály — nem lehet tovább terjeszkednie, mint a meddig az anya-egyesület hatásköre ér.

A muraszombati járási tanitókör nem vonhatja működési körébe sem a szomszéd szent-gothárdi járás, annál kevésbé Zalavármegye területét.

Azért, de nem csak azért, hanem sok más okért, a tanitói kör kebelében fenálló Közművelődési és Magyarorsí Szakosztályt önállósítani kell.

Alakuljon át ez a szakosztály, a melynek tagjai közé már ma is nem csak a tanitói kör, hanem a muraszombati járás értelmisége is igen nagy száma tartozik: Vendvidéki Közművelődési Egyesület.

Igy, csakis így, a kijelölt cél tekintetében tömörítve, területénre nézve kiszélesítve felelhet meg az intézmény eleve kitűzött feladatának! a vendég megmagyarosítására irányuló nemes hivatásának.

Igy, csakis így, dokumentálhatjuk a hazai nagy közönsége előtt, hogy mi Muraszombat és vidékének intelligentiája harcot vívunk itt, nemes harcot, melyben nincs legyőzött, csakis győztes, harcot, a melynek végén nem csak a győzelem pálmája, de a beke olajága s a közművelődés borostyána int felénk s melynek végő epocháját babékoszorúval zárja le a honszeretet geniúza.

(Sz.)

Gazdasági emlékeztető.

Október.

Épületek, istállók, udvar.

A tatarozást, meszelést lehetőleg befejezzük, a magtárban a gabona-forgatásról meg ne feledkezzünk. Az istállókban a hónapban megyünk át a száraz takarmányozásra, amely azonban fokozatosan történjék.

ÖNTÁRGYAS

Van egy esodás ...

Irtá: RUDNYANSZKY GYULA.

Van egy esodás könyvem: az ő ket szeme, A jó Isten minden titkával tele Nyitl könyv az élettem, olvasom sokat, Onnan írom ki a legszebb sorokat.

Dalsim forrá-sa rejtelmes világ! Lelkem ejjel nappal tündökölni lát, Nappal napvilágon, ejjel e-illagom, Vezetés ismeretlen bűvös utakon

Üdvöm biblájá, könyvek könyve, te! Bennem a mindenség szent költészet. Két harmatepp fehér rózsá levelen: Neved örök élet, — örök szerelem!

A ezeplédi faiskola.

(Folytatás és vége)

Hogy helyes fogalmat nyújtsak e faiskola nagyságáról, tartalmáról és intenzív műveléséről: beszejeljétek az alábbi hiteles számok

Az egész faiskola 200 tablára van osztva, melyekben jelenleg 15 millió magozon, s 200 000 oltvány van, most pedig 1 200 000 átvészemzés készült. 150 - 600 munkás nyer itt állandó alkalmazást csoportfelügyelők vezetés mellett. A szemzés ideje alatt 80 100 an szemeznek, jobbára

leányok. Jellemző, hogy a kényesebb munkákat mind leányok végzik. E faiskolában minden gyümölcsnem jelesebb fajtái képviselve vannak. Egyes keresetebb gyümölcsnek és fajokból 5 - 30 000 drb készlet is van, sőt a beszerzési munkotály szilva, magyar kajszinbarack, spanyol meggy a jövőben 50 - 100 000 drb fog szaporítani éventk. E telepen tömereké trágárt, dohánylevelet és bordói kevereket használnak fel. — Saját szemimmél láttam mint főzik nagy katlanokban a dohánygyárakból hozott dohányhulladékok a leveletvekek ellen való permetezéshez. Thanathont a dohánygyárak nem termelhetnek annyit, hogy a szakszűletet kielégíthetné, tehát ez uton állít elő ilyen Ungváry igen olcsón. A mult évben 40 000 árjegyzék lett kibocsátva s 2 100 rendelőt elégitettek ki. A legközelebbi idényre Ungváry László 4 000 megrendelőre számít s 3 - 400 000 oltványt remél eladhatni.

Ha tudjuk, hogy a kontinensen leguagyobb s méltán europai hírű faiskolák közül Angersben André Leroy faiskolája 52 hektár: — Metz mellett a Simon Louis fairska félre 47 hektár; — Berlin mellett a Späth féle 75 hektár s ha még megemlítjük, hogy e területek nem kizárólag gyümölcs-fák nevelésére szolgálnak: úgy méltán elmondhatjuk, hogy Ungváry fái-kolája máris nem csak hazánkban, hanem egész Európában egyike a legnagyobbakknak. De Ungváry itt még nem áll meg, hanem a megelövöz még akkora területet bérelt, hogy fái-kolája 253 hold területű legyen. Ekkor az óriási faiskola egészen a Czepléd — kecskemeti vasutig fog érni s tán rövid idő alatt e vasutal külvá vágány által lesz összeköttetésbe

hozva. Ezenkívül Ungváry egész faiskoláját saját rendszerű tramvay-vasutal, vízvezetékekkel stb. szereténe ellátja.

A egész felfogott terület talaja mezőhomok, mely alatt, mint állítják agyagos réteg van. E homoktalaj nagymennyiségű vizet képes befogadni s azt a hajócsévesseggel emelvényénél fogva így látják jól meg is tartja. Tekintve, hogy e homok föld, mely alul mégis elég kemény, — meg lesz rigolirozva, azután pedig megázva — gyors növést eredményez, ugyanígyra hogy Ungváry Lászlónál a két éves fa akkora, mint másutt a 3 - 4 éves. A homokbuckák egyenetlense, tömerek más munka és sok ezer szeke trágya kellett ahhoz, míg ez a föld oly kiválóan alkalmassá tétetett a fa nevelésre.

A kitünő és szakszerű gondozás mellett a fák nemcsak gyönyörű növények, hanem a peronosporának, leveltétinek csak csekély nyoma van. Nagy is a kereslet e gyümölcsfák után s épen e körülmény folytán e faiskolában 2 - 3 évesnél idősebb fa alig van. Mint Ungváry állítja a kike-relt csemeték bárhol is egytől-egyig megerednek. Ezen kiváló eredményt ugylátszik a homoktalaj sajátosságából ered.

Az egész faiskola mértani pontossággal van felosztva s a sorok végig az egész telepen a pedánságig egyenes vonal kepeznek, a mire tulajdonos buszko is, lévén ő maga a megtestesült pedáns lelkiismeretes-ég minden dolgában. Tisztelettel tekintve ebe e mintaszere fái-koláról el lehet mondani, hogy a faiskolában taláható összes gazt egy ember könnyen elviheti a hátán.

Az faiskola munkáltatása, a befektetés ére-

HIRDETMÉNY.

Ziskay Pál (Slovák) regedei rőfőskereskedő üzletét a csődtömeg-től olcsó áron megvásároltam.

Amidőn ezen alkalmi vásárlást van szerencsém Muraszombat és vidéke igen tisztelt közönségének szíves tudomására juttatni, saját érdekében ajánlom üzletem szíves meglátogatását.

Nevezett üzletből nagy raktárt vásároltam meg a legjobb minőségű vásznakból, ágybehuzatok, alsó-párnák, törülközők, kávékendők, uri- és női szövetekből, mindennemű parchentek és számtalan más árucikkek-ből, melyeket a legjobb minőségben olcsó árban vagyok képes árusítani.

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Péntek János kereskedő Regedében.

HIRDETMÉNY!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első húzása 1895 évi október 16-tól 19-ig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni — Ezen első húzáson az egész sorsjáték 31.499 nyerménye közül, melynek összege

5 millió 600,000 korona

10,000 nyermény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

összegben. A második osztály húzása december 6 átol 14-éig fog megtartatni.

Az első húzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét húzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első húzás után vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hóban

Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Első húzás már 1895. október 16—19-ig.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztály-sorsjáték

I. osztályu nyermények.
Huzás 1895 október 16—19.

	korona	korona
1 nyermény	80000	80000
1	60000	60000
1	40000	40000
1	30000	30000
1	20000	20000
1	15000	15000
1	10000	10000
2	8000	16000
8	4000	32000
10	2000	20000
13	1000	13000
100	400	40000
860	200	172000
9000	80	720000
10000 nyermény	összesen	1268000

31.409 pénznyermény

5. 600,000 kor.

összértékben.

Legnagyobb nyermény a legkedvezőbb esetben:

EGY MILLIÓ

korona.

II. osztályu nyermények.
Huzás 1895. december 6—14.

	korona	korona
1 jutalom	600000	600000
1	400000	400000
1	200000	200000
1	100000	100000
1	50000	50000
2	20000	40000
2	15000	30000
4	10000	40000
10	8000	80000
27	6000	162000
100	2000	200000
200	1000	200000
1150	200	230000
20000	100	2000000
21499 nyermény	s jutalom	4382000

Eredeti sorsjegyeket az 1-ső osztály részére $\frac{1}{40}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ korona.

ajánl és utánvétellel szétküld **HEINTZE KÁROLY** fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3.

Minden harmadik sorsjegy nyer.

Videki megrendelők kéretnek porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért továbbá a sorsolási tudósításért 20 fillért kúton mellékelni.

Sürgöny-cím: **LOTTOHEINTZE** Budapest.

Minden harmadik sorsjegy nyer.